

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

אל"ם ארז פורת - שופט

בעניין :

ב/XXX סרן מ' כ' – המערערת (ע"י ב"כ, עו"ד חגי וגנפלד)

נגד

התובע הצבאי הראשי – המשיב (ע"י ב"כ, רס"ן אלון הראל; סגן טל מגל)

ערעור על החלטה של בית הדין הצבאי המחוזי במחוז שיפוטי המטכ"ל שניתנה בתיק מטכ"ל (מחוזי) 805/15 (אל"ם מאיה הלר – שופטת) ביום 7.2.2016. הערעור התקבל.

החלטה

1. המערערת משיגה על החלטת בית הדין קמא לעוצרה, בשל אי התייצבותה לדיונים שנקבעו בעניינה.
2. ביום 28.8.2015 הוגש כנגד המערערת, קצינה בדרגת סרן שהשתחררה משירות קבע, כתב אישום, בו יוחסו לה אישומים שעניינם היעדר מן השירות, לפי סעיף 94 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, ידיעות כוזבות, לפי סעיף 108(3) לחוק השיפוט הצבאי, וכן שני אישומים שעניינם התנהגות שאינה הולמת, לפי סעיף 130 לחוק השיפוט הצבאי.
3. עיון בתיק בית הדין המחוזי העלה כי מועד הדיון הראשוני בעניינה של המערערת נדחה כמה פעמים, על רקע בקשתה לקבלת חומרי חקירה. בסופו של דבר רק ביום 30.12.2015 נדונה בקשת המערערת, תוך שבית הדין שדן בבקשה ציין, בכל הנוגע לעניין הנדון, כי "הנאשמת לא התייצבה לדיון על אף שלא ביקשה פטור ונטען על ידי ההגנה כי הדבר נובע ממצב רפואי. הנאשמת מתבקשת להעביר עד ליום 31.12.2015 את המסמך הרפואי הרלוונטי".

4. ביום 31.12.2015 הגישה המערערת אישור מחלה מקופת חולים כללית המציין, כי ביום 30.12.2015 שהתה בחופשת מחלה. עוד צוין על גבי המסמך הרפואי כי "אישור זה אינו בתוקף עבור מוסדות משפטיים צבאיים ומשרד הביטחון".
5. ביום 12.1.2016 ניתנה החלטת בית הדין קמא בבקשת המערערת לקבלת חומרי חקירה, מבלי שבית הדין מציין דבר מה לעניין אי התייצבותה לדיון בפניו.
6. ביום 24.1.2016 נערכה ישיבת הקראת כתב האישום, שאף אליה המערערת לא התייצבה. בהחלטתו ציין בית הדין קמא כי "על הנאשמת להציג אישור רפואי עד מחר 25.1.2016... אשר בו יהיה רשום כי מצבה הרפואי מונע מהנאשמת להגיע להליך משפטי בעניינה". דיון ההקראה נדחה ליום 21.2.2016, תוך שהוטעם כי "היה והנאשמת לא תתייצב להליך זה תצטרך להציג מבעוד מועד אישור רפואי מתאים".
7. ביום 25.1.2016, משלא הוגש מסמך רפואי מטעם המערערת, פנתה התביעה בבקשה כי "תישקל הוצאת פקודת מעצר כנגד הנאשמת". רק ביום 26.1.2016 הגישה המערערת מסמכים רפואיים המצדיקים, להשקפתה, את היעדרותה מדיוני בית הדין. המסמכים הרפואיים שהוצגו, כאמור, לא הניחו את דעתה של התביעה, אשר שבה וביקשה מבית הדין קמא "לשקול הוצאת פקודת מעצר".
8. ביום 7.2.2016 נערך דיון בבית הדין המחוזי "בבקשת התביעה להורות על מעצרה של הנאשמת", שאף בו לא נכחה המערערת. בא כוחה ציין בדיון, כי "שוחחתי עם הנאשמת והיא אמרה שאם בית הדין יחליט בסופו של דבר ללכת לכיוון פקודת מעצר היא תיתן מועדים". מלבד זאת ביקש דחיית מועד ההקראה עד שתיתן החלטת בית הדין הצבאי לערעורים, באשר לערעור שהגיש על החלטת בית הדין קמא, הנוגעת לחומר החקירה.
9. בית הדין קמא עיין במסמכים הרפואיים שהמציא ב"כ המערערת וקבע, כי "אין בחוות דעת אלו כדי לתמוך בעובדה כי הנאשמת אינה מסוגלת להתייצב בבית הדין להליך המשפטי בעניינה". בית הדין הציע כמה הצעות דיוניות במטרה לצמצם את היקף ההתייצבות הנדרש מהמערערת, ומשבא כוח המערערת לא יכול היה ליתן עמדה מחייבת לגביהן, הוחלט כי "לא הייתה כל הצדקה לעשיית דין עצמי על ידי הנאשמת והימנעותה מלהתייצב להליכים המשפטיים בעניינה. זאת ועוד, משכל הצעות בית הדין להימנע מלהורות על מעצרה תוך שיתוף פעולה מצד הנאשמת לא נענו בחיוב, לא ראיתי מנוס מלהורות על מעצרה של הנאשמת וזאת על מנת לחייבה להתייצב להליכים המשפטיים בעניינה". בית הדין לא ציין בתוך כמה זמן יש להביאה בפני שופט, אחר שתיעצר.
10. בערעור טוענת המערערת כי מצבה הרפואי רגיש, בשל סדרת טיפולים רפואיים שהיא נמצאת בעיצומה, ומעצרה, כעת, עלול לפגוע במידת הצלחתם. עוד נטען, כי החלטת בית הדין קמא מתייחסת לדיון, שקבוע רק לעוד שבועיים, וכי בשני הדיונים שאליהם לא התייצבה, ממילא לא ניתן היה להתקדם בניהול ההליך, בשל התנהלות

התביעה. נטען, כי בדעת המערערת להשיג ולהגיש מסמכים רפואיים נוספים, שיבססו את עובדת נבצרותה מלהתייצב לדיונים המשפטיים, מטעמים רפואיים.

11. התביעה הצבאית עתרה לדחיית הערעור. נטען, כי בנסיבות שנוצרו יש לעצור את המערערת, ולהורות על שחרורה בתנאים שיבטיחו את התייצבותה להמשך ההליכים.

12. ביום 7.2.2016, אחר שמיעת טיעוני הצדדים, הוריתי כי המערערת תתייצב ביום המחרת בפני קצינת בית הדין ביפו, תחתום על זימון לשיבת בית הדין שנקבעה ליום 21.2.2016, וכן תתחייב בכתב להמשך התייצבות, ככל שיידרש, אלא אם תקבל פטור מהתייצבות על ידי בית הדין, לפני המועד שנקבע להתייצבותה. המערערת התייצבה כנדרש, וחתמה על זימון, שמנוסחו ראתה למחוק שורה, בה צוין כי "אי התייצבותה בהתאם לאמור לעיל עלולה לגרום למעצרך עד תום ההליכים המשפטיים נגדך". כן מסרה התחייבות בכתב ידה כי תתייצב מכאן ולהבא, ככל שלא תופטר מכך על ידי בית הדין.

דיון והכרעה

13. מטרתו של המעצר, עליו הורה בית הדין קמא, מכוח סמכות המעצר הכללית שבסעיף 243 לחוק השיפוט הצבאי, הייתה לכפות התייצבותה של המערערת לדיונים בעניינה. לפיכך, הפסיקה המתאימה לצו הבאה כמובנו בסעיף 99 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, רלוונטית להליך המעצר שנקט במקרה זה. צו הבאה המוצא כלפי נאשם, נועד "כדי לכפות את התייצבותו למשפט במועד שנקבע" (ראו סעיף 99 לחוק סדר הדין הפלילי). תנאי להוצאת צו הבאה הוא, כי בפני בית הדין ניצב נאשם שאין כל מנוס אלא מלנקוט בעניינו בדרך הדרסטית של מעצר, בכדי לאכוף את התייצבותו לדיונים בעניינו. טרם הוצאת צו הבאה יש לוודא כי הנאשם הוזמן כדין למועד הדיון בעניינו, היה מודע לחובתו להתייצב, וחרף כך נמנע מלעשות כן, מטעם שאינו מוצדק.

14. בנסיבות העניין המערערת לא התייצבה הלכה למעשה לשני דיונים בעניינה: הראשון, שעסק בבקשתה לחומר חקירה, הסתיים בבקשה כי תמציא מסמך בתמיכה לאי התייצבותה. היא עשתה כן, ובית הדין נמנע מלקבוע, לאורו, כי נעדרה שלא כדין. בדיון ההקראה בעניינה נדרשה המערערת להמציא מסמכים שיבססו את אי-התייצבותה לדיונים הבאים. בעת שהתקיים דיון בבית הדין קמא בבקשת התביעה לשקול את מעצרה של המערערת, בחן בית הדין **לראשונה** את המסמכים הרפואיים שהציגה המערערת וקבע שאינם מהווים הצדק מספק לאי התייצבותה, ביסודו של דבר – לדיונים העתידיים. משנבחנו הטעמים שהציגה המערערת ונקבע שאין בהם בכדי לבסס את אי התייצבותה, ראוי היה לאפשר בידה להתייצב לדיון שנקבע, **ושמועדו טרם הגיע**, בעת ההחלטה על הוצאת צו המעצר. משבית הדין קמא

גילה דעתו לראשונה כי אין בדעתו לאפשר את היעדרותה של המערערת מהמשך הדיונים בעניינה, מטעמים של מידתיות ובשים לב למצבה הרפואי, שאינו שפיר, מוטב היה להסתפק בהחלטה שאין המערערת מופטרת מחובתה להתייצב מכאן ולהבא, זאת במצורף לאזהרתה כי אם לא תעשה כן, היא עלולה להיעצר. משבית הדין קמא, בד בבד עם דחיית הסברי המערערת לאי התייצבותה, לא איפשר בידה להתייצב לדיון הנדחה, או לכל הפחות, הורה לה להתייצב לאלתר כדי לחתום על זימון לשיבה הנדחית, וחלף זאת הורה על מעצרה לאלתר, סבור אני כי צו המעצר שהוצא אינו סביר (השוו בש"פ 9661/08 שושן נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 20.11.2008)). אחר הדיון בפניי, המערערת התייצבה בפני הערכאה קמא וחתמה על זימון לשיבה הנדחית בעניינה. לא ראיתי לייחס חשיבות לכך שהתעקשה על מחיקת חלק מתוכן ההזמנה הנסב על מודעותה כי היא עלולה להיעצר אם לא תתייצב. מעשה זה, שטוב היה לו ב"כ המערערת עושה למנעו, אינו משנה ממהות הדברים, ומהיות המערערת מודעת למועד הדיון בעניינה וחובתה להתייצב אליו, אלא אם תקבל פטור לכך מבית הדין לפני כן. אם לא תתייצב בעתיד לדיונים בעניינה, בלא הצדק לכך אפשר ולא יהיה מנוס מלנקוט בהוצאת צו מעצר.

15. מהטעמים שפורטו ולאור התייצבות המערערת כאמור ראיתי להורות על ביטול צו המעצר בעניינה, ובכך לקבל את הערעור. ראוי להבהיר כי אין באמור בכדי להקל ראש באי התייצבות המערערת עד כה. טוב תעשה המערערת אם תציית להוראות בית הדין מכאן ולהבא, כדי שלא להעמיד עצמה בסיכון מפני נקיטה בצעדים דרסטיים יותר במטרה לאכוף את התייצבותה.

16. ראיתי להעיר כי הגם ששאלת הזכות להגיש ערעור על הוצאת צו הבאה טרם הוכרעה סופית, בפסיקה, הדעה השלטת היא כי זכות כאמור קיימת (ראו בש"פ 5377/14 בן יששכר נ' עיריית תל אביב-יפו (טרם פורסם, 13.8.2014)). מכל מקום בדיון בפניי הסכימה התביעה כי זכות כאמור קמה, ולפיכך, העניין אינו מחייב הכרעה, לעת הזו.

ניתנה היום, ה' באדר א' התשע"ו, 14 בפברואר 2016, בלשכה ותודע למערערת ולבאי כוח הצדדים, וכן למזכירות בית הדין המחוזי.

ארז פורת, אל"ם

שופט בית הדין הצבאי

ל ע ר ע ו ר י ם

חתימת המגיה: _____ העתק נאמן למקור

סגן קורל מכני

תאריך: _____ קצינת בית הדין